

2026 Perspektifinde

İklim Gündemi

Seçil YILDIZ

*Türkiye Kalkınma ve
Yatırım Bankası Genel
Müdür Yardımcısı,
Sürdürülebilirlik ve Etki
Lideri*

İklim Değişikliği, çok uzun bir süredir sadece çevreyle ilgili bir konu olmaktan çıkmış durumda. Artık tüm ortamlarda “bu gezegende yaşamın sürdürülebilirliği” konusu daha fazla gündemde yerini almaya başladı. İklim riskleri de ekonomik tartışmaların, finans konuşmalarının ve yatırım kararlarının tam da merkezine yerleşti ve böyle de devam edecek gibi görünüyor.

Ülkemizde, İklim Değişikliği ile mücadele konusunda özellikle regülatörler tarafında çok ciddi adımlar atıldı ve atılmaya da devam ediyor. İklim Kanunu’nun çıkarılması, sürdürülebilirlik raporlamasının zorunlu hale getirilmesi ve BDDK’nın yeşil rasyoya ilişkin mevzuatı yayınlaması, bu sürecin daha da ivmelenmesini sağladı.

Son iki yılda, yatırımcılar tarafında da iklimle ilgili hedef cümlelerinin yerini daha etkili araçlara bıraktığını; ESG risk analizlerinin ve iklim gündeminin stratejilerin tam da merkezine oturduğunu, finansal mukavemetin, kredi koşullarının, raporlama standartlarının parçası haline geldiğini gözlemliyoruz. Artık finansal sürdürülebilirliği önemseyen yatırımcı için analiz, sadece finansal ve ekonomik riskleri fiyatlamakla kalmıyor, “çevresel ve sosyal riskleri fiyatlamayı” da içeriyor. Yatırımcılar, iklim konusunu konuşurken, hedeflerini açıklamaktan ziyade, risk nasıl ölçülüyor, hangi düzenleme kimin bilançosunu etkiliyor, yeşil finansmana ulaşım için neler yapmalı gibi soruları tartışmaya başladı.

Bu konjonktürde, ülkemizin COP31 ev sahipliği, bir sürdürülebilirlik zirvesi olmasının ötesinde çok büyük anlamlar taşıyor. Bu sürecin, ülkemizin net sıfır hedeflerine ilişkin patikasını hızlandırmasının yanı sıra, ülkemizi yeşil yatırımlar için bir cazibe merkezi haline de getirecek, ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz Havzası’nın iklim sorunlarına çözümler üretecek çok önemli bir yol haritasına dönüşmesi muhtemel.

Küresel ölçekte, uzun süredir gündemde olan 1,5 derece sıcaklık artış hedefi 2025 itibarıyla farklı bir çerçeveye evrildi. Bu hedef hala bilimsel ve referans niteliğini de koruyor; ancak mevcut ulusal taahhütler, yatırım eğilimleri ve uygulamalara bakıldığında, kısa vadede bu sınırın altında kalma ihtimali giderek zayıflıyor. Güncel değerlendirmeler, 1,5 derecenin tamamen terk edilmediğini ama aşım riskinin artık açıkça kabul edildiğini gösteriyor. Bu nedenle karar vericiler ve finansal aktörler, pratikte

1,8–2,0 derece bandındaki geçiş senaryolarını da daha fazla dikkate alıyor.

Bir diğer önemli küresel gelişme ise, gündemin artık hedefin kendisinden çok, bu hedeflere hangi maliyetle ve hangi hızda yaklaşılabileceği sorusuna kaymış olması ki bu tüm paydaşlarca bu hedeflerin daha ciddiye alındığını da gösteriyor.

Bu gelişme, karbon piyasalarında da net biçimde hissediliyor. Artık, karbon fiyatı da sadece çevresel bir gösterge olmaktan çıkıp doğrudan maliyet kalemine dönüşmüş durumda. Emisyon ticaret sistemlerinin, karbon maliyetinin ve sınırdaki karbon düzenlemelerinin şirket bilançolarını ve ülkelerin ticaret performansını gitgide daha çok etkileyeceği aşikar.

AB Emisyon Ticaret Sistemi'nin genişlemesi ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının devreye girmesiyle karbon, birçok sektör için fiili bir rekabet unsuru haline gelmiş durumda. Denizcilik, havacılık ve ağır sanayi gibi alanlarda karbon maliyeti artık finansman fizibilitesinin temel girdilerinden biri olarak ele alınıyor.

Türkiye'de karbon piyasası tartışmaları ulusal emisyon ticaret sistemi etrafında şekillenirken, bu alan yalnızca çevresel bir araç olarak değil; kredi riski, teminat değeri ve şirket maliyetleri açısından da önem kazanıyor. Bankalar için iklimle bağlantılı riskler daha somut hale gelirken, şirketler açısından karbon maliyeti doğrudan rekabetçilik meselesine dönüşüyor.

Bu tabloya paralel olarak sürdürülebilirlik raporlaması da hızlı bir şekilde finansal sistemin

parçası oldu. CSRD, ISSB ve benzeri standartlar çevresel ve sosyal başlıkları finansal risk tanımının içine çekiyor. ESG verileri artık yalnızca bir iletişim aracı değil; kredi fiyatlamasında ve yatırım kararlarında kullanılan bir veri seti olarak görülüyor.

Şirketlerin düşük karbonlu ekonomiye geçiş planları, uzun vadeli nakit akışı projeksiyonlarının ayrılmaz parçası haline gelirken, doğrulama ve denetim süreçleri de finansal denetime yaklaşan bir çizgiye oturuyor.

Enerji dönüşümü tarafında yatırımlardaki artışa paralel olarak, finansman ihtiyacı da hızlı bir şekilde büyüyor. Türkiye'de yenilenebilir enerji yatırımları ilerlerken, sanayi, ulaşım ve bina dönüşümleri de hız kazanmış

2025–2026 dönemi, sürdürülebilirliğin sessiz ama köklü bir dönüşüm yaşadığı önemli bir dönemeç.

durumda. Bu da sürdürülebilir finans araçlarını, kalkınma bankalarını ve kamu desteklerini daha da kritik hale getiriyor.

Fiziksel iklim riskleri ise artık soyut bir gelecek senaryosu gibi algılanmıyor. Aşırı hava olayları, su stresi ve tarımsal verim kaybı yatırım maliyetlerini yükseltiyor, teminat değerlerini zorluyor ve firmaların yatırım maliyetleri üzerinde ek külfet yaratıyor. Akdeniz havzasında yer alan ülkemiz için bu riskler giderek daha da görünür hale geliyor.

Dünya Ekonomik Forumu'nun risk değerlendirmeleri de bu tabloyu destekliyor. Küresel ölçekte, kısa vadede aşırı hava olayları, iklim kaynaklı ekonomik şoklar ve tedarik zinciri kırılmaları öne çıkıyor. Daha uzun vadede ise biyolojik çeşitlilik kaybı, doğal kaynaklara erişimde artan rekabet ve uyum kapasitesinin yetersizliği sistemik riskler arasında görülüyor.

Sürdürülebilir finans tarafında güvence meselesi de giderek önem kazanıyor. Yeşil aklamayı önlemeye yönelik yeni yaklaşımlar, ESG iddialarının daha şeffaf ve doğrulanabilir olmasını hedefliyor.

Ülkemizde, finansal entegrasyonun derinleşmesi ve kurumsal uyumun güçlendirilmesi ile önümüzdeki dönemde, orta ve büyük şirketlerdeki dönüşüm sürecinin KOBİ'lere de sirayet etmesinin ekosisteme bütün olarak çok katkı vereceği aşikâr.

Genel resme bakıldığında 2025–2026 dönemi, sürdürülebilirliğin sessiz ama köklü bir dönüşüm yaşadığı önemli bir dönemeç. Sürdürülebilirliğin ana akım olmaya başladığı, ESG risklerinin karar mekanizmalarının tam ortasına yerleştirildiği bu dönemde, “sürdürülebilirlik” kavramı, risk yönetimi, maliyet ve uzun vadeli ekonomik performans gibi finansal parametrelerle beraber anılmaya başlandı. Ülkemiz genelinde ise, artan uluslararası görünürlük, yeni düzenlemeler ve dış ekonomik entegrasyonun arttığı bir dönemden geçiyoruz. İklim başlığı, bu çerçevede hem makro, hem de mikro anlamda stratejimizin bir parçası ve yol haritalarını belirleyen bir faktör haline gelmiş durumda.

**Sermaye piyasaları politikalarına
katkıda bulunmak için kurulduk**

www.sepam.org.tr